

Excm. Sr.,

Acusem recepció del seu últim escrit, en què ens remet informe sobre la queixa de referència formulada pel Sr. (...) i ens posem novament en contacte amb vosté a fi d'informar-lo de les nostres actuacions.

Com saben, el 15 de març d'enguany l'autor de la queixa ens va remetre un correu electrònic en què denunciava que la Diputació estava incomplint la Llei 4/1983, d'ús i ensenyament del valencià, de 23 de novembre. El Sr. (...) concretament es referia a:

- D'una banda, que la publicitat institucional que s'estava fent emprava exclusivament el castellà.
- D'una altra banda, que a la sala de premsa únicament apareixia la denominació en castellà de "Diputación de Alicante".

En considerar que la queixa reunia els requisits que exigix la Llei reguladora d'esta Institució, va ser admesa a tràmit i per això vam demanar informació respecte d'això.

En l'informe ens indicaven, entre altres coses, el que següeix:

- Que el dret a usar i conèixer les dos llengües cooficials de la Comunitat, recollit en l'art. 7 de l'Estatut de la Comunitat Valenciana està desenvolupat en la Llei de la Generalitat Valenciana 4/1983, d'ús i ensenyament del valencià, si bé no en allò relatiu a la publicitat institucional.
- Que és la Llei de la Generalitat Valenciana 7/2003, de 20 de març de 2003, de publicitat institucional a la Comunitat Valenciana, l'encarregada de regular esta matèria, la qual, en el seu article 9 estableix que "Les institucions i la resta d'ens públics compresos en esta Llei han d'utilitzar, indistintament, en els missatges de la publicitat institucional, les dos llengües de la Comunitat Valenciana", de la qual cosa interpretaven que el terme "indistintament" es referix al fet que puga utilitzar-se una llengua o l'altra "amb l'adequat respecte per ambdós llengües".

Respecte d'això afirmen haver-ho materialitzat en el plec de prescripcions tècniques per a la contractació de la campanya publicitària que obliga l'adjudicatari a facilitar les traduccions realitzades per intèrprets qualificats, entre d'altres idiomes, al valencià.

- Quant al fet que en la part de darrere de la sala de premsa solament aparega el terme “Diputación de Alicante” en castellà, entenien que no implicava discriminació i que “el logotip té un caràcter integrador”.

Del referit informe vam donar trasllat a l'interessat, a fi que, si ho considerava oportú, presentara al·legacions.

Com que no consten al·legacions per part de l'autor de la queixa, la resollem amb les dades que es troben a l'expedient, per la qual cosa li demane que considere els arguments que seguidament li expose i que són el fonament de la resolució amb què concloem.

La Generalitat Valenciana, en compliment del manament estatutari contingut en l'art. de l'Estatut d'Autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat de recuperar l'ús social i oficial del valencià.

La citada Llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat Valenciana i, especialment, la recuperació del valencià, definit com “llengua històrica i pròpia del nostre poble”, i d'una altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no solament l'idioma castellà sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar notablement l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma cooficial propi han legislat en la matèria, mitjançant lleis denominades de normalització lingüística, a fi de fomentar l'ús de la llengua cooficial (especialment en aquells àmbits oficials: administració pública, educació, mitjans de comunicació, etc.) amb l'objectiu que esta assolisca cotes similars a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial en tot el territori de l'Estat.

L'aplicació d'estes lleis de normalització lingüística duta a terme per les diverses comunitats autònomes motiva, de vegades, que ciutadans que tenen com a llengua habitual el valencià, consideren vulnerats els seus drets lingüístics per l'ús d'una llengua o l'altra per part de les autoritats i les oficines públiques.

La normativa vigent respecte de l'ús del valencià, continguda en la Constitució espanyola, en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, és clara i terminant, i no deixa lloc a cap interpretació, per la qual cosa l'Administració pública valenciana està obligada a garantir la normalització lingüística, tal com es desprén de l'art. 7.4 i .5 de l'Estatut d'Autonomia, en assenyalar que “Caldrà atorgar un especial respecte i protecció a la recuperació del valencià”.

La Llei d'ús i ensenyament del valencià no és una altra cosa que el desenvolupament normal de les previsions contingudes en la Constitució espanyola i en l'Estatut d'Autonomia respecte de l'ús de la nostra llengua com

l'objectiu últim de recuperar la desigualtat que encara existix respecte de l'altra llengua oficial, el castellà, sense que en cap cas puga prevaler l'una sobre l'altra.

D'altra banda, la Llei valenciana 7/2003, de 20 de març, de publicitat institucional de la Comunitat Valenciana, en compliment de l'Estatut d'Autonomia i de les disposicions vigents en esta matèria, inclou una disposició expressa sobre l'ús, en la publicitat institucional, de les dos llengües cooficials de la Comunitat Valenciana; així, en l'article 9, que prescriu que "Les institucions, administracions i la resta d'ens públics compresos en esta Llei han d'utilitzar en els seus missatges de publicitat institucional les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana".

Conseqüentment amb el que hem dit més amunt, la interpretació que es faça de l'expressió "utilització indistinta" de les llengües valenciana o castellana en els missatges de publicitat institucional, solament es pot dur a terme d'acord amb el denominat principi de "jerarquia normativa", és a dir, sotmetent-lo a la Constitució espanyola, l'Estatut d'Autonomia i la resta de normativa respecte a la qüestió que ens ocupa.

Cal no oblidar que la publicitat institucional ha esdevingut durant els últims anys un dels mitjans més útils d'interrelació entre l'Administració i els ciutadans. Constituïx un excel·lent mitjà de difusió de les activitats que realitzen els ens i les administracions públiques.

Finalment, i quant al Reial Decret 1465/1999, de 17 de setembre, al qual fa referència en el seu informe, hem de realitzar les consideracions següents:

- El seu àmbit d'aplicació, com assenyala l'art. 1, són els òrgans de l'Administració General de l'Estat, els organismes autònoms que en depenen i els serveis comuns i les entitats gestores de la Seguretat Social.
- El legislador que ha elaborat esta norma és conscient del caràcter plurilingüístic de l'Estat espanyol, fet que s'advertix tant en l'exposició de motius, que assenyala com un dels seus objectius l'adequació de la imatge institucional de l'Administració General de l'Estat a una sèrie de principis entre els quals es troba el d'«utilització en els documents i impresos de l'Administració General de l'Estat de les llengües cooficials, d'acord amb la Constitució, la Llei 30/1992 i la normativa autonòmica corresponent» com al llarg del seu articulat (l'art. 6, per exemple, al qual vostés fan referència, diu: «Utilització de llengües cooficials en senyalitzacions i cartells; hauran de ser bilingües i han de redactar-se en castellà i en la llengua oficial corresponent, les senyalitzacions exteriors (...), i també els continguts més rellevants dels cartells de caràcter informatiu o publicitari que s'elaboren per a ubicar-los en l'àmbit territorial d'una comunitat autònoma amb llengua oficial»).
- Igual com ocorre amb la Llei autonòmica, la interpretació del Decret solament pot fer-se des de la submissió al principi de legalitat i, per tant, des del més absolut respecte a les diferents llengües cooficials de les comunitats autònomes on opera l'Administració General de l'Estat.

Així doncs, i en el sentit que és missió d'esta Institució vetlar pel compliment dels preceptes constitucionals, estatutaris i legislatius citats, són constants les recomanacions del Síndic de Greuges a l'Administració Pública Valenciana, perquè els impresos, formularis i models oficials que utilitza eixa Administració pública valenciana i els organismes que en depenen, siguen redactats de conformitat amb la legislació vigent respecte d'això, en les dos llengües oficials de la nostra comunitat autònoma. Res no impedis que esta recomanació s'estenga també a la publicitat institucional.

Tenint en compte tot el que hem dit més amunt, es recomana a la Diputació Provincial d'Alacant que, en els missatges de publicitat institucional, i en la retolació interior de les seues dependències, observen el règim de cooficialitat lingüística instaurat a la Comunitat Valenciana, sense que en cap cas puga prevaler una llengua sobre l'altra, ja que el valencià, llengua oficial de la Comunitat Valenciana, ho és també de la Generalitat i de l'Administració pública, de l'Administració local i d'altres corporacions i institucions públiques, dependents d'aquella, per la qual cosa els poders públics, autonòmics i locals estan obligats, d'acord amb el manament contingut en l'article 7 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana a impulsar l'ús del valencià en totes les esferes socials i especialment en l'Administració pública.

En virtut de l'art. 29.1 de la Llei 11/1988, reguladora del Síndic de Greuges, es recorda donar compliment al que disposa la legislació vigent, segons el que s'ha manifestat en el cos d'este escrit, cosa que se li comunica perquè en prenga coneixement i perquè, en el termini d'un mes, ens remeta informe sobre si accepta les recomanacions que li hem fet o, si escau, les raons que estime per a no acceptar-les.

L'informe, d'altra banda, que, una vegada transcorregut el termini indicat, esta resolució podrà ser publicada en la nostra pàgina web.

Atentament,

Bernardo Del Rosal Blasco
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana